

ЗА ИЗЛОЖБАТА “БЪЛГАРСКИТЕ РЕЧНИЦИ”
ст.н.с.І ст. д.ф.н. Мария Чоролеева, E-mail: char@ibl.bas.bg

Създаването на различни видове речници е тясно, закономерно свързано с развитието на обществото, с измененията на неговите изисквания и потребности. От своя страна именно тази поява във времето на отделните типове лексикографски трудове с едни или други характерни особености определя и периодите от развитието на българската лексикография.

Началният, подготвителният период от историята на българската лексикография обхваща времето от 40-те до 70-те години на 19 в., когато се появяват първите лексикографски опити, подчинени на целите на Възраждането. В повечето случаи те са добавени към други трудове (напр. граматика), а по-късно и самостоятелни - гръцко-български и българско-гръцки, френско-български и българско-френски речници или речници на турски, гръцки чужди думи, обяснявани с български думи, т. е. началото на българската лексикография се поставя с двуезични преводни речници и речници на чуждите думи. Това се обуславя от две основни цели на възрожденските дейци - подпомагане на изучаването на чужди езици и очистване на българския език от чужди - главно турски и гръцки думи, което е било задължително условие, за да изпълни езикът своите функции като средство за българско народностно осъзнаване и обединяване.

Вторият период обхваща двете последни десетилетия на 19 в. и началото на 20 в. Той се характеризира преди всичко с тълковните речници на Александър Дювернуа и на Найден Геров, в които за първи път се представя лексикалната система на българския език. Двата тълковни речника са с различни характеристики, но чрез тях се осъществява мечтата на възрожденските книжовници за създаване на български тълковен речник.

Третият период - до началото на 50-те години на 20 в., се отличава с представяне в специализирани речници на отделни аспекти от българската лексикална система (речници на чуждите думи, синонимен речник), на произхода и развитието на думите, на нормативността (етимологичен и правописен речник), а също и с изработения от Стефан Младенов Български тълковен речник, т. 1, 1951 г. - опит за представяне на българската лексика като система.

Четвъртият период - периодът на съвременната българска лексикография започва със създаването на Службата за български речник при Българската академия на науките през 1942 г., като по този начин лексикографията се утвърждава и институционално като научна област, и продължава до наши дни. В този период могат да бъдат отделени два подпериода.

А) Първият подпериод, обхващащ около три десетилетия, се характеризира с трудове като тълковния нормативен тритомен Речник на съвременния български книжовен език и общия, тълковен еднотомен Български тълковен речник. През този подпериод се установяват и развиват основните принципи за изработване на различни видове общи тълковни, специализирани тълковни и други видове речници.

Б) За втория подпериод - от началото на 70-те години до наши дни, е характерно:

1. Насочване на вниманието към разработване на въпросите на теорията на лексикографията. Изработването на речници от различни типове се предхожда все повече от сериозни изследвания на теоретични лексикографски въпроси и се основава на научнообосновани концепции;

2. Създаване на мащабни лексикографски трудове - на първо място е многотомният, академичен тълковен Речник на българския език, тип тезаурус, както и многотомният Български етимологичен речник, Старобългарският речник и др.;

3. Създаване на разнообразни специализирани речници, принадлежащи към различни типове, основаващи се на разработени от авторите научни концепции;

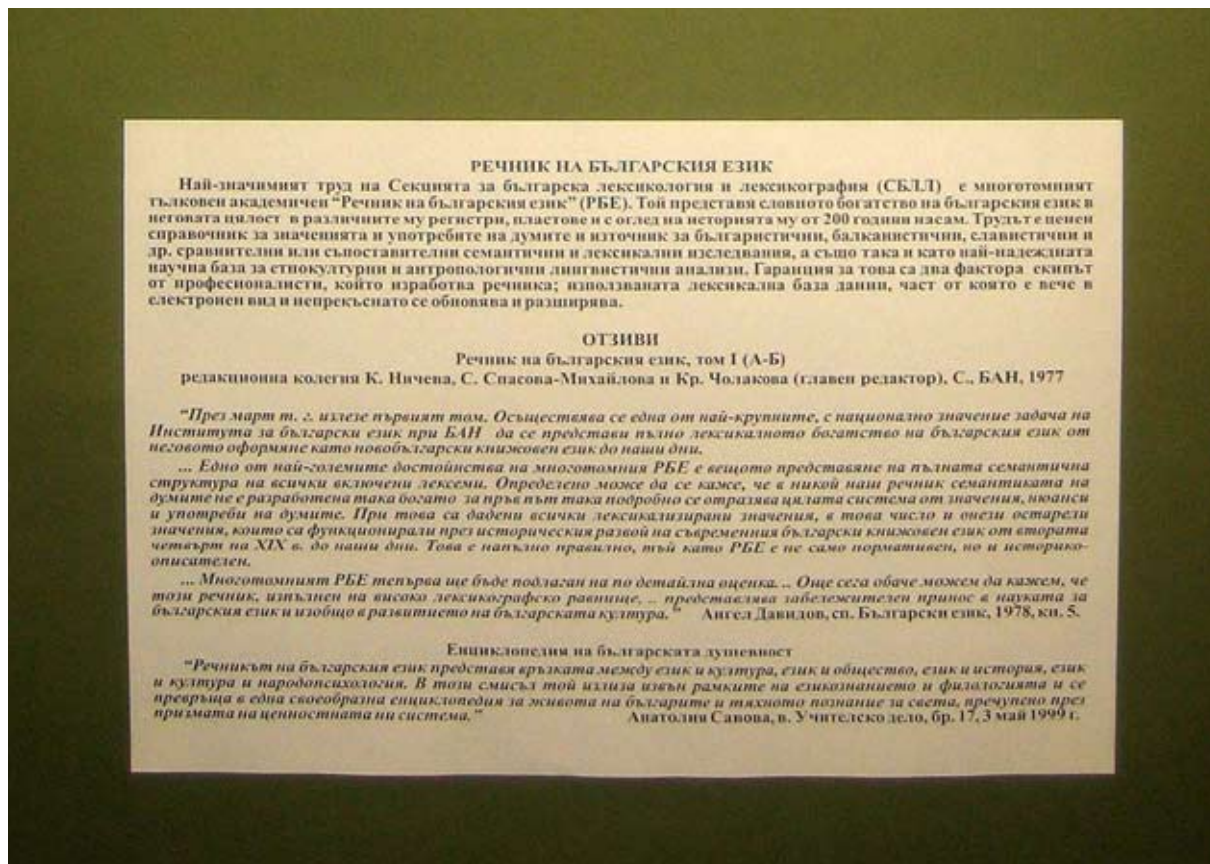
4. Все повече се наблюдава комбиниране, съчетаване на различни признаци, присъщи на

различни типове речници и създаване на нови типове комбинирани речници, например речник, който е комбинация от двуезичен преводен с тълковен, двуезичен фразеологичен с тълкуване на фразеологичните единици, комбиниране на енциклопедичен с лингвистичен тълковен и други. Така през най-новия съвременен период от развитието на българската лексикография се наблюдава най-голямо разнообразие от типове речници, характеристиките на всеки тип се обогатяват и обновяват, като стремежът е към все по-задълбочено научно представяне на езиковата система.

Проектът на изложбата е разработен от Сабина Павлова - н. с. в Секцията за българска лексикология и лексикография при Института за български език — БАН. Автори на постерите са сътрудниците от същата секция: ст.н.с. д-р Мая Божилова, н.с. д-р Цветелина Георгиева, н.с. д-р Надежда Костова, н.с. д-р Мария Лилова, н.с. Валентин Занев, н.с. Сабина Павлова, н.с. Ванина Сумрова, проучвател Елена Кацкова-Михова, проучвател Светломира Манова, н.с. Ваня Мичева (Секция за история на българския език). Компютърният дизайн е дело на Милена Христова, сътрудник в националния музей “Земята и хората”.

В изложбата “Българските речници” са представени основните етапи от развитието на българската лексикография, показани са най-значимите български лексикографски трудове. Направен е много задълбочен и същевременно синтезиран анализ на тези речници. Отредено е и заслужено внимание на техните създатели - специално на лексикографите от предишните периоди, които са едни от най-изтъкнатите български лингвисти, създали свои лингвистични и лексикографски школи. Убедена съм, че всеки, запознал се внимателно с изложбата, ще оцени нейното значение и уникалност.

Предлагаме на вниманието на читателите и някои моменти от изложбата.

НАУДАЛОТО

Българските речникове дело се оформят като научка за изработва-нето на списъци – лексикографии – през 30-те години на XIX век. Тези български автори създават речници на българския език, за да сложат основата за уграждане на единен книжовен общобългарски език, „отчистен“ от уреливи и гъреливи.

Тези речници регистрират говоримия език, но включват и думи от старобългарското и черковнославянското – славяно – греливко, както и бившотребими чужди думи за нови предмети и явления с цел обогатяване а речниковия фонд на българския език.

Редначалник на българската лексикография е учителит про-светителят Неофит Рилски. Той пръв започва да прилага лексикографския

НЕОФИТ РИЛСКИ
(Банско ок. 1791-1851)

- *Словар славоболгарски* и славяноболгарски езика (Печатени са само думите с буква „а“ – ръкопис в Рилския манастир)

- *Лексикон славянословески* езика. Константиновица, 1852 (с греливко съответствие, приложено към „Христовият славяноски език“)

- *Речи Турски и палило Греливко, които са во употребелени на селаманит време в сликата Болгария, истражувани во възможности с ринципалитетомезина Словенски или Русскиезик.* Крагуевац, 1835 (приложено към „Българска граматика“)

- *Словар българско-србски и старите и нови наречия.* Цариград, 1876 (отпечатани А-Б; останалите речникови статии се намират в ръкопис до думата бече)

След тези речници започват да се издават и други – все със същата цел – отърсване от чуждото езиково влияние и очертаване на българския речников фонд.

Пръв славяноски РЕЧНИК НА ЧУЖДИТЕ ДУМИ В БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК

Кримски речник за чуждестранните речи, които са използвани в българския език. Брисла, 1863

ТОДОР КРУЛИЕВ
(Лясковци 1821-1865 Диарбекър)
учител, автор и преводач на учебници, дописник в българския първоначален печат

В италиански по ябел речник Т. Крулиев включва често използваните в книжовния език заемки с цел да ги утвърди в речевата практика на българина. С посрещането на езика италиански, от който е взета думата, той очертава облика на бъдещите речници на чуждите думи в българския език.

Предвестник на СПЕЦИАЛИЗИРАНИТЕ БЪЛГАРСКИ РЕЧНИЦИ е

Словар употребителни речни турскиезик речей. Букурещ, 1843

автор **МИХАИЛ ПОНОВИЧ**
(приложено към „Въведение в славянословесния език“ от Стефан Тодоровски)

Речникът е част от ръкопис, написан се в Научния архив на БАН, и е изгледван от ст.д.т ст. д.ф.л. В. Кирилова-Миндайкина. Той е 4 листа и е край на учебник по счетоводство и съдържа 150 най-често употребявани в тази област думи. Възможност той съдържа терминологически списък по счетоводство, занятието на професионален език, различните реди явлени речей. Книгто е оторизи художественото приложение.

Примери:
Греливко явление – капитал, термин
Счетоводително явление – отчитане
Честно – исти, сифи и т.в.

За автора е важно да се сподели ред и единство да се разбират думите от този „художествен“ от речей български.

„Греливко-български речник“, приложено в „Греливко-болгарски греливко-болгарски“, автор Христов Павликов (Дунавчанин), Българска, 1835.

„Речник или Лексикон на Славяноски речей които преливи се в греливко и палило език...“, приложено в „Греливко италиански език на желивко италиански“, автор Анастас Кириловски, Букурещ, 1836.

„Речник на думи турски и греливко и думи български“, автори Методи Павликов и Анастас Кириловски, Букурещ, 1855.

„Мамин думи“ – приложено в „Басеник“, автор П. Р. Славяноски, Букурещ, 1852

„Греливко-български речник“ – приложено в „Греливко италиански език на желивко италиански“, автор Анастас Кириловски, Букурещ, 1836.

„Греливко-български речник“ – приложено в „Греливко италиански език на желивко италиански“, автор Анастас Кириловски, Букурещ, 1836.

„Греливко-български речник“ – приложено в „Греливко италиански език на желивко италиански“, автор Анастас Кириловски, Букурещ, 1836.

РЕЧНИЦИТЕ НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК

ГОЛЕМИТЕ БЪЛГАРСКИ ЛЕКСИКОГРАФИ НА ХХ ВЕК

Акад. СТЕФАН МЛАДЕНОВ

(27.12.1880 - 01.05.1963)

Стефан Младенов е роден на 27 декември 1880 г. в град Витоша в семейството на Бяга Кюнджика. Започва образователния си път в Българския мъжки гимназиален училищен курс в Витоша, а след това в гимназията в София. През 1908 г. специален съгонционен институт в София. Като студент проявява интерес към българския език и историята на българския език.

През периода 1908-1909 г. Младенов е на специален курс в София, Петербург и Прага, където слуша лекции на съвременни езиковедци и областта на граматиката и историческата граматика като В. Иглиц, К. Врхови, Ни Виткович, Курцвалд, А. В. Сидоренко, П. А. Лавров, Т. Мадарин и др. В Прага (в Карлова университет) защитава докторска дисертация на тема "Из промените на граматическите роли в старобългарския език".

След завръщането си в България работи като учител и преподавател в различни езиковедски институции, най-вече в Гимназията в София и Гимназията в Пловдив.

1910 - в С. Младенов е избран за редовен професор в Католическия колеж в София и за редовен професор в Гимназията в Пловдив.

1916 - избран за извънреден професор по история на българския език в Гимназията в София.

Младенов е отличаван с наградни грамоти, медали, грамоти и грамоти. През 1916 г. е отличен с медал "За заслуги" от кралския двор.

1921 - е назначен за заместник-Секретар на история на българския език и Секретар на езиковедския отдел на Гимназията в българския език при БАН.

В резултат на работата си през 1921 г. Младенов е избран за член на Икономическия съвет при БАН. През 1922 г. е избран за член на Икономическия съвет при БАН.

През 1922 г. Стефан Младенов издава "Речник на културния език в българския език (с обяснение за произхода и употребата)", който има още две допълнения и изменения през 1923 и 1927 г. Речникът съдържа, че Младенов е автор на българския език и на всички други езиковедски трудове.

"Докторски курс Стефан Младенов за работата в историческия езиковедски отдел при БАН. Като професор, че това е част от работата на БАН." - Димитър Бранков-Петковски

- Основи трудове:
- "Общ граматически курс", 1927
 - "Съвременни промени в българския език", 1928
 - "История на българския език", 1929
 - "Речник на културния език", 1922
 - "Грамматически и правописен речник на старобългарския език", 1941
 - "Български граматически курс", 1941

През 1927 г. Стефан Младенов защитава докторска дисертация за тема "Из промените на граматическите роли в старобългарския език". След това напуска преподавателската професия и работи в областта на езиковедството. През 1929 г. е избран за член на Икономическия съвет при БАН. През 1939 г. е избран за член на Икономическия съвет при БАН.

През 1929 г. Стефан Младенов издава "Речник на културния език в българския език" (с обяснение за произхода и употребата), който има още две допълнения и изменения през 1923 и 1927 г. Речникът съдържа, че Младенов е автор на българския език и на всички други езиковедски трудове.

Коректура от С. Младенов

"Българският глаголен речник" е един от най-големите лексикографски трудове в историята на българския езиковедство. През 1914 г. и с неговото изработване се заемат Александър Теодоров-Балан, Бяга Цонев, Стефан Младенов и Стоян Арзирев. Първата серия излиза през 1927 г., а до 1939 г. излиза още 6 серии. Колективът се разпада и Стефан Младенов остава сам, но не се отказва и продължава усилно да работи, въпреки физическите трудности. Със свои приятели Младенов издава последните две серии, а именно том I излиза през 1951 г. За създаването на II частиа Младенов (Младенов съставя думата сина) и в речник.

Акад. АЛЕКСАНДЪР ТЕОДОРОВ-БАЛАН (27.10.1889 - 12.02.1959)

Роден в Ботаровица в семейството на крепостен от гр. Сливен. Започва образователния си път в Ботаровица.

Следва специален курс в Прага при М. Залкил и И. Гайбер.

След това в Гетинген при А. Залкил и К. Врхови.

Защитава докторска дисертация в Прага (в Карлова университет) на тема "Из промените на граматическите роли в старобългарския език".

След завръщането си в България работи като учител и преподавател в различни езиковедски институции, най-вече в Гимназията в София и Гимназията в Пловдив.

1910 - в С. Младенов е избран за редовен професор в Католическия колеж в София и за редовен професор в Гимназията в Пловдив.

1916 - избран за извънреден професор по история на българския език в Гимназията в София.

Младенов е отличаван с наградни грамоти, медали, грамоти и грамоти. През 1916 г. е отличен с медал "За заслуги" от кралския двор.

Коректура от А.Т. Балан

Акад. БЯГА ЦОНЕВ (12.04.1863 - 08.10.1930)

Бяга Цонев е роден в Златица. Започва образователния си път в Златица. След това в Гетинген при А. Залкил и К. Врхови.

Защитава докторска дисертация в Прага (в Карлова университет) на тема "Из промените на граматическите роли в старобългарския език".

След завръщането си в България работи като учител и преподавател в различни езиковедски институции, най-вече в Гимназията в София и Гимназията в Пловдив.

1910 - в С. Младенов е избран за редовен професор в Католическия колеж в София и за редовен професор в Гимназията в Пловдив.

1916 - избран за извънреден професор по история на българския език в Гимназията в София.

Младенов е отличаван с наградни грамоти, медали, грамоти и грамоти. През 1916 г. е отличен с медал "За заслуги" от кралския двор.

БЪЛГАРСКО ЛЕКСИКОГРАФСКО ДРУЖЕСТВО
ИНСТИТУТ ЗА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК ПРИ БАН
НАЦИОНАЛЕН МУЗЕЙ "СЕМЯТА И КОРАТА"
ОБЩЕСТВО ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК

Автор: НАДЕЖДА КОСТОВА
Компютърна обработка: Милена Христова

Момент от изложбата "Български речници"

РЕЧНИЦИТЕ НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК

БЪЛГАРСКИ ЛЕКСИКОГРАФСКИ ШКОЛИ

РЕЧНИК НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК

(РБЕ) Министерски съвет на Република България
 Отделение х. I-XII (1977-2004)
 Представителство за язови език в Гана (II-X)

Министерският съвет на Република България през 1977 г. приема за национално значение се изработва от Комитета за етимология и лексикография (СБЛЕ) в Института за български език при БАН. Той е съставен за българската лексикография на свои обем и детайлни представяния на значението и употребите на думите. Така всяка речница се изработва един път в историята на всеки язови. РБЕ, ще включва около 150-180 хиляди думи около 20 тома. Десета издание на 12 тома, съдържащи 97 356 думи от букви А-П. През последственият му ще се свържат с други европейски лексикографски институти, издава създали такива речници на своите езици (напр. издаването на "Оксфорд" - Oxford English Dictionary и на "Ларус" - Grand Larousse de la langue française).

Речникът за първи път представя своите богатство на езика ни от последните 200 години, изразено в оригиналната литература, в разговорната реч и в публикуваното народно творчество (от цялата българска езикова територия). В него в достъпен за читателя вид се представя лингвистична информация за думите на съвременния български език с подробна граматична, семантична и стилистична характеристика. С тези свои параметри той е най-важният базис за създаване на различни други видове единични и дуплексни речници-сборки и чужди езикови речници, както и най-интересният източник представя материал за лексико-семантични изследвания на българския език. Освен универсален езиков справочник, РБЕ е и езиков за езиковата грамот на народа ни, която за изразително сполучливо.

Сборка и представяне своите богатство на най-стария известен български език, РБЕ е език от най-сериозните речници към днешната дата на днешния български език и към общоевропейските и общочовешките думи.

От 1999 г. извършвае колективна изработка изчерпва преработките на първите осем тома. Те издава на изчерпване. Освен това се изработват и издават до 1989 г. Дълбоките и бързи преработки, извършани след тази година и които из страната и чужбина, извършват изчерпва изчерпване и в речника на езика ни. Така излиза на изчерпване осем тома, както и необходимостта от включване на речника вече извършани от нови думи и значения в езика ни и из изчерпване на някои изчерпване дефиниции материал преработките на тези томои в ново издание. За момента се преработват първите четири тома.

Светл. Гет. КРИСТАВИНА ЧОЛАКОВА
 лингвистична филолог - лексиколог и лексикограф,
 славистика, семантика, лингвистика, филология,
 лексикография
 Главен редактор и редактор на РБЕ, т. I-VII

Светл. Гет. Кристиана Чолакова е родена в гр. Бяла, Русията нба, през 1916 г. Научата в интерес за езиковата и областта на структурно-семантичното отношение, на връзката между лингвистично и граматично значение. Работила в някои граматични работни от семантика и в изчерпване на българския език. Вече работила в Чикаго на изчерпване в едни изчерпване и граматични речници за изчерпване на съвременния езиков аспект речник.
 1941-1947 - учителка в старейшия и латински
 1948-1951 - в ИВР
 1952-1955 - в СБЛЕ
 1975 - в. г. Гет. СБЛЕ
 1956-1968 - редактор на СБЛЕ
 1969-1988 - р-та на СБЛЕ и РБЕ
 1979-1988 - зам. редактор на ИВР
 Член на Комитета на лексикологична и лексикография (СБЛЕ) към Министерския съвет на съвременния (СБЛЕ)
 Лексикографска работна
 Редактирала за съставяне на Речник на българския език (РБЕ) (1986) - съставител
 Фрагментирани речник, т. I-II (1974-1975) - съставител
 РБЕ - редактор и гл. редактор
 Речник на българския граматични термини, т. I (1988) - съставител

За изчерпване за езиковите, теоретичните се лексикографски работите в лингвистична институти в Чикаго и получила изчерпване изчерпване и изчерпване на езика.

Светл. Гет. д. ф. н. ЕСТИ НИЧЕВА
 Редактирала за съставяне на Речник на българския език (1986) - съставител
 Фрагментирани речник, т. I-II (1974-1975) - съставител
 РБЕ - редактор т. I-VI и VII-IX
 Нов български речник, 1993 - автор

Светл. Гет. д. ф. н. СИНКА СВЕТОВА-МИХАЙЛОВА
 Редактирала за съставяне на Речник на българския език (1986) - съставител
 Фрагментирани речник, т. I-II (1974-1975) - съставител
 РБЕ - редактор т. I-V

Проф. СТОИЛ СТОИЛОВ
 РБЕ - редактор т. II-VIII

БЪЛГАРСКО ЛЕКСИКОГРАФСКО ДРУЖЕСТВО
 ИНСТИТУТ ЗА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК ПРИ БАН
 НАЦИОНАЛЕН МУЗЕЙ "ЗЕМЛЯ И ХОРАТА"
 ОБЩЕСТВО ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

РЕДАКТОРИТЕ НА РБЕ:

Светл. Гет. д. ф. н. ВЕСА КЮЛЕНЕВА-МИХАЙКОВА
 РБЕ - главен редактор т. IX-XII
 РБЕ - редактор т. IV-XII
 РБЕ - съставител т. I-II, IV-V, VII, IX, XI
 РБЕ (II том, и прер. изд.) - съставител т. I
 РБЕ, 1999 (II том, II прер. изд.) - съставител
 Устойчивостта граматичен и български език (те речник) - автор
 Български езикови речник, т. I (2004) - редактор

Светл. Гет. д. ф. н. ЕМИЛИЯ ПЕРИШКА
 РБЕ - главен редактор т. X-XII
 РБЕ - редактор т. IV-XII
 РБЕ - редактор на прераб. изд. т. I
 РБЕ - съставител т. I-VIII, IX-XI
 РБЕ (II том, и прер. изд.) - съставител т. I-II
 РБЕ, 1999 (II том, II прер. изд.) - съставител
 автор на: Речник на чуждите думи (2006) - Унив. и прер. изд.; Речник на новите думи (2005); Синонимно речник с английски (2003).

Светл. Гет. д. ф. н. МАРИЧ ЧОРДЖЕВА
 РБЕ - главен редактор т. IX-XII
 РБЕ - редактор т. VI-XII
 РБЕ - редактор на прераб. изд. т. IV
 РБЕ - съставител т. II-IV, V-VII, IX, X
 РБЕ (II том, и прер. изд.) - съставител т. II-III
 РБЕ, 1999 (II том, и прер. изд.) - съставител
 Речник на чуждите думи (1983, 2003) - автор, прер. изд.) - съставител
 Речник на чуждите думи (1996) - съставител

Светл. Гет. д. ф. н. ЗДЕНКА КРУМОВА ЦВЕТКОВА
 РБЕ - главен редактор т. X
 РБЕ - редактор т. IX-XII
 РБЕ - редактор на прераб. изд. т. II
 РБЕ - съставител т. II-IV, V-VII, IX, XI
 РБЕ (II том, и прер. изд.) - съставител т. II-III
 РБЕ, 1999 (II том, и прер. изд.) - съставител
 Речник на чуждите думи (1982, 2003) - автор, прер. изд.) - съставител
 Речник на чуждите думи (1996) - автор

Светл. Гет. д. ф. н. ВОЛНИ БАЛТОВА
 РБЕ - главен редактор т. XI
 РБЕ - редактор т. X
 РБЕ - съставител т. II, IV-XI
 РБЕ (II том, и прер. изд.) - съставител т. II-III
 РБЕ, 1999 (II том, и прер. изд.) - съставител

Проф. д. ф. н. ИВАН КАСАБОВ
 РБЕ - редактор т. XI-XII
 РБЕ - редактор на прераб. изд. т. III
 РБЕ - съставител т. V-VI, VIII, XI
 РБЕ (II том, и прер. изд.) - съставител т. I
 РБЕ, 1999 (II том, и прер. изд.) - съставител
 Речник на чуждите думи (1996) - съставител
 Универсален лексикографски речник на българския език, т. I-II (1999-2003) - автор на някои томои, съставител редактор
 Устойчивостта на литературните термини (2003) - автор и редактор

Н. Г. ДИМИТЪР ПЕШОВ
 РБЕ - редактор т. XI
 РБЕ - съставител т. I-IV, VII, IX-XII
 РБЕ, 1999 (II том, и прер. изд.) - съставител
 Устойчивостта граматичен и български език (те речник) - автор
 Език за езиковите, граматичен и граматичен (1998) - автор на

АВТОРИТЕ НА РБЕ:

Стефан Бончевски (1911-1971)	т. I
Милко Димитров	т. I, II
Ана Иванова (1908-1984)	т. I
Мария Костуркова (1937-1993)	т. I, II
Вера Козлева-Минчова	т. I, II, IV-V, VII, IX, XI
Петяна Манасиева (1917-1988)	т. I, II
Екатерина Михайлова	т. I
Галина Мушкова (1914-1985)	т. I, II
Евлия Першица	т. I-VII, IX-XI
Димитър Пешов (1916-1999)	т. I-IV, VII, IX-XI
Ана Саскова	т. I
Здзика Цветкова	т. I
Юлия Калчева	т. II, IV-VI
Зорница Гущева	т. II, V, VII, XI
Данела Дучева	т. II, III
Милка Димитрова	т. II, III
Лидия Крумова	т. II, III-VI, VII, IX, XI
Христина Цветкова	т. II, VI, X, XII
Абигайл Павлова (1943-1984)	т. II, V, VII-VIII
Мария Чорджева	т. II, IV, V, VII, X
Стефан Калчевски-Баларова	т. II, V-VI, IX, XI, XII
Мая Божикова	т. IV-VI, VIII-XII
Сабина Павлова	т. IV, XI
Татяна Василевска	т. V, IX
Валентина Язак	т. V, VII-XII
Милена Илиева	т. V
Евлия Першица	т. V-VI
Иван Касабов	т. V-VI, VIII, XI
Драгомир Лазков	т. V-VII, X, XII
Георги Артемов	т. V, XI, XII
Катерина Чакърска (1914-1984)	т. V, VI, X
Гонка Василева	т. V, VII, XI
Данела Дучева	т. XI, XII
Ван Вълчанова	т. XI
Сил Калчевска	т. XI, XII
Ема Георгиева	т. XII
Елена Калчева, Милена	т. XII
Светлана Милова	т. XII
Валентина Славкова	т. XII
Валентина Суварица	т. XII

Автор: САБИНА ПАРЛОВА
 Компютърна обработка: Милена Христова

Моменти от изложбата "Български речници"

РЕЧНИЦИТЕ НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК

ВИДОВЕ РЕЧНИЦИ

РЕЧНИЦИ НА ЧУЖДТЕ ДУМИ В БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК

РЕЧНИК НА ЧУЖДТЕ ДУМИ В БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК ОТ АЛЕКСАНДЪР МИЛЕВ, БОЖИЛ НИКОЛОВ И ЙОРДАН БРАТКОВ

АЛЕКСАНДЪР МИЛЕВ (1904 - 1988)

Иван Славков
Годинава 1934
Полемия 1934
Школяна 1934
Училишна 1934

Речникът съдържа обяснение на около 28 000 чужди думи. Той е изготвен дотам на урана и дотам економично, защото с помощта на верните става ясно, че съдържанието на всички думи в списъка е професионално преиздадено за да не изглежда като глупост.

Подготвен е като допълнение и основно преобразено издание илюстрирано с рисунки на другите думи и с илюстрации на проф. Емил Петровски.

„Преподобният речник има изключително голямо значение, не защото съдържа толкова много обяснения за чуждите думи, колкото речникът на чуждите думи, но защото дава и думите, които са чужди за българския език, но не са чужди за българския език.“
„Използването на чуждите думи е в интереса на българския език, защото чуждите думи са необходими за изразяване на нови идеи, които не могат да бъдат изразени с българските думи.“
„Използването на чуждите думи е в интереса на българския език, защото чуждите думи са необходими за изразяване на нови идеи, които не могат да бъдат изразени с българските думи.“
И. Пандурски

„Всички български, макар и обривани, гримирани чужди думи, които не могат да се изразят по-точно с български думи, трябва да се приемат и да се използват.“
С. Славковски

„Помощта от три думи е достатъчна за чуждите думи, които не могат да се изразят по-точно с български думи. Това означава, че чуждите думи са необходими за изразяване на нови идеи, които не могат да бъдат изразени с българските думи.“
С. Славковски

АКАДЕМИЧЕН РЕЧНИК НА ЧУЖДТЕ ДУМИ В БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК

Надминателската и съвременната работа по чуждите думи в българския език са изключително сложни задачи. За основа на речника в академичния речник са взети думите, които са чужди за българския език, но са необходими за изразяване на нови идеи, които не могат да бъдат изразени с българските думи. Речникът съдържа обяснение на около 28 000 чужди думи. Той е изготвен дотам на урана и дотам економично, защото с помощта на верните става ясно, че съдържанието на всички думи в списъка е професионално преиздадено за да не изглежда като глупост.

Този речник е създаден от професорите от Института за български език към Българската академия на науките, ръководен от академик д-р Стефан Милев. Това са имената Мария Фелицова-Батрова, Стефан Божков, Елена Манолова и Кирил Костов. Речникът е изготвен и издат в издателство „Терра“.

МАРИЯ ФЕЛИЦОВА-БАТРОВА (1914 - 1993)

СТЕМЕН БОЖКОВ (1911 - 1971)

„Всички от речника е... да се избере, всички предлози и свързници които чужди думи, всички от употребата и с това на самия език на XIX и XX век.“
„Използването на чуждите думи е в интереса на българския език, защото чуждите думи са необходими за изразяване на нови идеи, които не могат да бъдат изразени с българските думи.“
„Използването на чуждите думи е в интереса на българския език, защото чуждите думи са необходими за изразяване на нови идеи, които не могат да бъдат изразени с българските думи.“
И. Пандурски

РЕЧНИК НА ЧУЖДТЕ ДУМИ (1996г.)

СТ. С. С. Д. Ф. Н. МАРИЯ ЧОРОБЕВА

Речникът е изготвен от ИК „Академик“ България за чуждите думи в българския език. Речникът съдържа обяснение на около 28 000 чужди думи. Той е изготвен дотам на урана и дотам економично, защото с помощта на верните става ясно, че съдържанието на всички думи в списъка е професионално преиздадено за да не изглежда като глупост.

- С. С. С. Д. Ф. Н. Мария Чоробева и речникът. Речникът съдържа обяснение на около 28 000 чужди думи. Той е изготвен дотам на урана и дотам економично, защото с помощта на верните става ясно, че съдържанието на всички думи в списъка е професионално преиздадено за да не изглежда като глупост.

„Създаването на речника е в интереса на българския език, защото чуждите думи са необходими за изразяване на нови идеи, които не могат да бъдат изразени с българските думи.“
И. Пандурски

В своя професионална практика д-р Мария Чоробева представя „Речникът на чуждите думи в българския език“ от Стоян Бурев и Елена Пелванова. Речникът съдържа обяснение на около 28 000 чужди думи. Той е изготвен дотам на урана и дотам економично, защото с помощта на верните става ясно, че съдържанието на всички думи в списъка е професионално преиздадено за да не изглежда като глупост.

БЪЛГАРСКО ЛЕКСИКОГРАФСКО ДРУЖЕСТВО
ИНСТИТУТ ЗА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК ПРИ БАН
НАЦИОНАЛЕН МУЗЕЙ „ЗЕМЛЯ И ХОРАТА“
ОБЩЕСТВО ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

Автор: ВАЛЕНТИН ЗАНЕВ
Компютърна обработка: Мелница Крушево

Моменти от изложбата "Български речници"